

VAJTA KÖZSÉG TELEPÜLÉSFEJLESZTÉSI KONCEPCIÓJA

ELFOGADVA: 123/2016. (XI. 28.) ÖNKORMÁNYZATI HATÁROZATTAL

2016.

Készítette:

Meridián Mérnöki Iroda Kft 7100 Szekszárd, Ybl Miklós u. 3.

Deák Varga Dénes vezető településtervező

Tóth Dóra Kata okl. településmérnök

Hajba Csaba okl. településmérnök, okl. építésmérnök

KIVONAT
Vajta Községi Önkormányzat Képviselő-testületének
2016. november 28-án tartott ülésének jegyzőkönyvéből

Vajta Község Önkormányzat Képviselő-testülete
123/2016.(XI.28.) határozat
Vajta Község településfejlesztési koncepciójának
elfogadásáról

Vajta község Önkormányzatának Képviselő-testülete az épített környezet alakításáról és védelméről szóló 1997. évi LXXVIII. Törvény 6. § (1) bekezdése és a településfejlesztési koncepcióról, az integrált településfejlesztési stratégiáról és a településrendezési eszközökről, valamint egyes településrendezési sajátos jogintézményekről szóló 314/2012. (XI. 8.) Kormányrendelet 5. § (1) bekezdése alapján az alábbi döntést hozza:

Vajta község Önkormányzatának Képviselő-testülete 115/2015. (VII. 27.) számú határozatában jóváhagyott településfejlesztési döntések tekintetében Vajta Község településfejlesztési koncepcióját az alábbi mellékletekkel jóváhagyja:

Településfejlesztési koncepció: 1. melléklet

Megalapozó vizsgálat: 2. melléklet

Határidő: azonnal

Felelős: polgármester, jegyző

Térmeg György
polgármester

dr. Marinka Nikolett
aljegyző

Kivonat hitelül:
Vajta, 2017. január 30.

dr. Marinka Nikolett

1. melléklet
Tartalomjegyzék

1. JÖVŐKÉP

- 1.1. A település jövőképe a társadalmi, gazdasági, táji, természeti és épített környezetére vonatkozóan 3.
- 1.2. A településfejlesztési elvek rögzítése 3.

2. CÉLOK

- 2.1. A település átfogó fejlesztését szolgáló célok meghatározása 4.
- 2.2. Részcélok és a beavatkozások területi egységeinek meghatározása 6.
- 2.2.1. A jövőkép, a településfejlesztési elvek, az átfogó cél és a részcélok kapcsolata 9.
- 2.2.2. A fejlesztési célok értelmezése az egyes településrészekre 10.

3. KIINDULÓ ADATOK A TOVÁBBI TERVEZÉSI FELADATOKHOZ

- 3.1. A stratégiához és a településrendezési eszközök készítéséhez szükséges társadalmi, gazdasági és környezeti adatok meghatározása 11.
- 3.2. A meghatározott területigényes elemek alapján, javaslat a műszaki infrastruktúra fő elemeinek térbeli rendjére és a terület-felhasználásra irányuló településszerkezeti változtatásokra 13.
- 3.3. Az örökségi értékek és a védettség bemutatása, javaslatok az örökség védelmére és az örökségi érték alapú, fenntartható fejlesztésére 14.

4. HA STRATÉGIA NEM KÉSZÜL, A MEGVALÓSÍTÁS ESZKÖZEI ÉS AZOK NYOMONKÖVETÉSE

- 4.1. A koncepció megvalósítását szolgáló eszköz- és intézményrendszer 16.
- 4.2. Javaslat a koncepció és a változások nyomon követésére, a felülvizsgálat rendjére 17.

1. JÖVŐKÉP

1.1. A település jövőképe a társadalmi, gazdasági, táji, természeti és épített környezetére vonatkozóan

A település természeti, kulturális, történeti értékekben gazdag, táji adottságai változatos képet mutatnak. A település termőterületei mezőgazdasági művelésre alkalmasak, a vízfolyások menti területeket extenzíven lehet művelni, továbbá nagy erdőterületekkel rendelkezik.

Fenti adottságokban jelentős potenciál rejlik. Ezen adottságokból kiindulva Vajta vonzóvá szeretne válni a fiatalok számára, munkahelyek teremtésével a településen, valamint az oktatás, kultúra, egészségügy fejlesztésével. A település időskorú lakosságának igényeit a szociális infrastruktúra fejlesztésével kívánja kiszolgálni.

A jövőben Vajta esztétikus, karakteres településképpel kíván rendelkezni, az épített környezet folyamatos javításával, épített örökségének megóvásával, a természeti környezet megóvása mellett.

A település léptékéhez mérten, a helyi lakosság igényeinek kielégítésén túl a környező települések lakói számára is lehetőséget kíván nyújtani a gazdaság, egészségügy, kultúra, oktatás terén.

Vajta a jövőben a természeti-, épített környezeti értékekre, a termálvízre alapozott fejlesztéseivel a település lakosságának, valamint a pihenni-, gyógyulni vágyók, kiránduló csoportok ideális helyévé válik.

A települési infrastruktúra minősége az utak karbantartásával, fejlesztésével, kialakításával, a szennyvízcsatorna hálózat kiépítésével, a kerékpárutak számának növekedésével javulni fog. A szennyvíz hálózat kiépülésével a jelenlegi környezetre gyakorolt negatív hatások jelentősen csökkennek.

A település úthálózatának fő eleme, a 63. számú főút belterületet érintő szakaszának jövőbeni változásával, az elkerülő út megépítésével a belterület élhetőbbé, biztonságosabbá válik.

A település a munkahelyteremtő, fenntartható vállalkozásokat támogatja, a gazdaság növekvő erősödéséből származó önkormányzati bevételeket a fejlesztési célok megvalósítására kívánja fordítani.

Vajta a következő 20 évben fejlett, jó életminőséget biztosító, identitását megtartó, adottságait tisztelő, fenntarthatóan fejlesztő közösséggé kíván válni.

A jövőkép megvalósításáért a település közössége segíti a célok megvalósítását.

1.2. A településfejlesztési elvek rögzítése

A településfejlesztési elvek az Országos Területfejlesztési Koncepció alapján kerültek meghatározásra:

Szubszidiaritás és decentralizáció

A szubszidiaritás elve alapján a területpolitikában egy térség fejlesztését azon a legalacsonyabb területi szinten kell kialakítani és végrehajtani, ahol a feladat elvégzéséhez a legtöbb információ áll rendelkezésre, és a legtöbb érdek kapcsolódik a feladat megvalósításához.

Térségi és táji szemlélet, valós térszerveződések követése

A településfejlesztés intézkedéseinek hatása nemcsak a település közigazgatási határain belül érződhet, hanem a térséget, valamint a tájat is befolyásolhatja. A táj a természeti környezeti elemek által meghatározott és a társadalmi gazdasági tevékenységek által alakított területi rendszer, melyben az egyes tájalkotó elemeket (domborzat, talaj, vízrajz, növény és állatvilág, társadalom) érintő beavatkozások kihatással vannak a többi elemre is, valamint a helyi gazdasági és társadalmi tevékenységeket is befolyásolják. Ezért a fejlesztések során a beavatkozás célterületét érintő táj sajátosságait, változásait, működési mechanizmusát is figyelembe kell venni.

Fenntarthatóság elve

A fejlesztési beavatkozások esetében a fejlesztések alapját adó erőforrás-gazdálkodás nem veszélyeztetheti a jövő generációinak esélyét arra, hogy szükségleteiket biztonságosan kielégítsék. A fenntartható települési rendszerekben a helyi gazdasági folyamatok nem veszélyeztetik a helyi természeti és épített környezetet, nem okozzák az erőforrások kimerülését.

Rendszerszemlélet, programozás, integrált fejlesztés

A településfejlesztési politikának fokozottan figyelembe kell vennie a nemzeti, térségi szintű gazdasági társadalmi törekvéseket a fejlesztéseknél. A helyi adottságokon alapuló cselekvési terveket kell alkotni és nem csak a már bekövetkezett változásokra fogalmazni meg válaszintézkedéseket. A fejlesztéseknek az átfogó jövőkép megvalósulását kell segíteniük, egymásra épülő intézkedések láncolatát alkotva.

Hatékonyosság és koncentráció

A településfejlesztési koncepció a koncentráció érvényesítésére törekszik a megfogalmazásban, a legkritikusabb pontokon történő, leghatékonyabb beavatkozás érdekében.

Nyilvánosság, partnerség

A nyilvánosság és a közösségi részvétel a településfejlesztési kérdésekben fokozott hangsúlyt kap. A településfejlesztési koncepció tartalmát a nyilvánossággal egyeztetni szükséges, aminek menetét a partnerség rendje szabályozza.

Átláthatóság, monitoring és értékelés

A településfejlesztés egy állandó folyamat, mely Vajta ideális működését, fejlődési irányát határozza meg és ezt megvalósítja. Ez csak a települési közösség akaratával egységben valósítható meg, folyamatos értékelésekkel.

2. CÉLOK

2.1. A település átfogó fejlesztését szolgáló célok meghatározása

Elsődleges cél a vidéki életminőség javítása, a település népességmegtartó-képességének fejlesztése, a természeti erőforrások fenntartható módon történő kezelése, a táji-, települési hagyományokra való építkezés, a természeti-, környezeti értékek megőrzése. Ezek eléréséhez az alábbi átfogó fejlesztési célok határozhatók meg, figyelembe véve a 2014-2020 időszakra meghatározott Operatív Program céljait:

Térség-specifikus erőforrásokra épülő, azokat gyarapító gazdasági növekedés és foglalkoztatás-bővítése:

- Helyi- és térségi erőforrások hasznosítása, gazdagítása (pl helyi érdekű gazdaságfejlesztés),
- A város és a vidék közötti partnerség, azaz kölcsönösen szolgáltató kapcsolatok kialakítása,
- A térség foglalkoztatási potenciáljának bővítése,
- Térségi szinten kiemelhető ágazatok fejlesztése

Élhető és az üzleti szereplők számára vonzó település kialakítása:

- Lakókörnyezet egészségesebbé tétele,
- Fizikai aktivitást szolgáló rekreációs lehetőségek kínálatának bővítése,
- Napi tevékenységek ellátását szolgáló, igényekre szabott közlekedési, és egyéb közszolgáltatási tevékenységek biztosítása,
- Környezet, egészségügyi paraméterek javítása,
- Munkavállalókat és a munkába járást támogató települési környezet, infrastruktúra, közszolgáltatás működtetése,
- A gyermekvállalás települést érintő háttérének biztosítása (pl gyermek és családbarát közterületi és közszolgáltatási beavatkozások, kedvezményes áru építési telkek)
- Egészséges szabadidő eltöltésének támogatása,
- Önkormányzati egészségügyi szolgáltatás fejlesztése

Helyi közösségek megerősítése és öngondoskodó képességük javítása:

Cél, hogy a helyi társadalom képes legyen kialakítani a saját jövőképét, feltárni belső erőforrásait, és megvalósítani az ezekre épülő fejlesztéseket.

- Az un. közösség vezérelt helyi fejlesztések támogatása,
- A vidéki és városi közösségek partnerségi kapcsolatának elősegítése, erősítése,
- A község lakóinak és szervezeteinek a gazdasági és társadalmi életbe való hatékony bekapcsolódásának elősegítése, ösztönzése.

Az önkormányzat célja, hogy a népesség további fogyását megállítsa, lehetőség szerint megfordítsa e tendenciát. Cél megőrizni a meglévő ellátásokat és szolgáltatásokat, s emelni ezek színvonalát mind az oktatási-nevelési, egészségügyi és szociális ellátás, igazgatás, és közművelődés területén.

A népességmegtartó képesség javítása szempontjából legfontosabb munkahelyek teremtése helyben, akár közvetlenül az önkormányzat által, akár a versenypiaci szereplők támogatásával.

A település természeti, épített, kulturális értékeire alapozva cél a turizmusba történő egyre intenzívebb bekapcsolódás, ami az adottságok tekintetében az egyik legerősebb kitörési pont, különös tekintettel a termálvízben rejlő lehetőségekre.

Fontos célkitűzés a település kulturális értékeinek megőrzése, bővítése, és minél szélesebb körben történő bemutatása, a településkép javítása közterület rendezésekkel, kialakításokkal.

A település infrastruktúrájának fejlesztése elsősorban a csapadékvíz elvezetés szakszerű megoldásával, a szennyvízcsatorna hálózat kiépítésével, útburkolatok kialakításával, megerősítésével képzelhető el.

A település energiagazdálkodásának optimalizálása érdekében a környezetbarát energetikai rendszerek (napelemek, szélenergia, biogáz energia, stb.) elterjedését segíteni kell a

településen, elsősorban az intézmények esetében, közvetetten pedig a háztartások esetében is.

2.2. Részcélok és a beavatkozások területi egységeinek meghatározása

Társadalom

a) *Oktatás, kultúra, humán infrastruktúra fejlesztése*

- a. Az oktatási-nevelési létesítmények és azok háttéreszközeit fejleszteni kell az eszközbeszerzés, a fenntarthatóság, az esélyegyenlőség, a fizikai és infokommunikációs akadálymentesítés, valamint a környezettudatosság elveit figyelembe véve.
- b. Közösségi terek kialakítása, felújítása szükséges a helyi közösségi és ifjúsági aktivitás feltételeinek javítása érdekében.
- c. A szakképzett munkaerő helyben tartását segítő intézkedések szükségesek.
- d. A tartósan munkanélküliek számára versenyképes képzések szervezése szükséges.
- e. A környék természeti értékeinek, épített környezet értékeinek és hagyományainak megismertetése elsősorban a gyerekekkel.

b) *Szociális szolgáltatások fejlesztése*

- a. Idősek otthona kialakítása szükséges a helyi, valamint a szomszédos települések igényeinek kielégítése céljából: térségi idősgondozás, szociális ellátás funkcióinak kiépítése.
- b. Szociális ellátás infrastruktúrája fejlesztendő a gyermekjóléti szolgáltatás, a gyermekek napközbeni ellátása, étkeztetés és házi segítségnyújtás és egyéb szociális szolgáltatás terén.
- c. Szükséges az időskorúak ellátási rendszerének javítása, fejlesztése, bővítése.
- d. Jelzőrendszeres házi segítségnyújtás kialakítása szükséges.
- e. Hátrányos helyzetű réteg felzárkóztatása szükséges képzésekkel, tanfolyamokra való bekapcsolódás lehetőségének megteremtésével.

c) *Alapellátás fejlesztése, egészségügy fejlesztése*

- a. Alapintézmények felújítása, fejlesztése – elsősorban a községháza, napközi konyha, szolgálati lakás, volt iskola épületének felújítása.
- b. Biztosítani kell a megfelelő színvonalú egészségügyi alapellátást helyben, valamint az egészségügyi infrastruktúra fejlesztése szükséges.
- c. A lakosság körében az egészség- és környezettudatosság formálása érdekében szakmai programok, tájékoztatók tartása szükséges (pl. táplálkozásról, dohányzásról, mentális egészségről, tudatmódosító szerek használatáról).
- d. Szűrővizsgálatok elérhetővé tétele helyben, vagy más településeken lévő vizsgálatok elérésének lehetővé tétele.

d) *Népességnövekedés elősegítése, a település népességmegtartó képességének fokozása*

- a. A helyben foglalkoztatás, az alapellátás biztosítása, az életminőség javítása, más településeken található munkahelyek, oktatási intézmények jó megközelíthetősége (tömegközlekedés) - a lakosság helyben maradását segítő fejlesztések.
- b. A család és a munkahely összehangolását segítő gyermekjóléti és szociális nappali szolgáltatások infrastruktúrájának kialakítása, fejlesztése szükséges

(pl. bölcsőde, családi napközi). Ennek fejlesztése történhet helyben, illetve más településsel társulva.

Környezet

- e) *Környezetvédelem, természetvédelem, épített környezet védelme*
- a. A belterületi csapadékvíz elvezető rendszer hiányos, szakszerűtlen szakaszainak kiépítését meg kell oldani. A csapadékvíz-elvezetés fejlesztése érdekében a település egészére vízrendezési tanulmány készítenendő.
 - b. A bizonytalan vízzáróságú szennyvízgyűjtők, szikkasztók felszámolása.
 - c. A szennyvíz csatornahálózat kiépítése.
 - d. A külterületen lévő utak burkolatainak kialakítása, megerősítése, a vízvezetés megoldása.
 - e. A szelektív hulladékgyűjtés lehetőségének megteremtése a település teljes területén.
 - f. A 63-as főút belterületet érintő átmenő forgalmának kiváltására megoldás keresése – súlykorlátozás bevezetése, elkerülő út megépítése.
 - g. A települési zöldfelületi rendszer védelme, fejlesztése.
- f) *Alakosság életkörülményeinek folyamatos javítása (a legelőnyösebb megoldások alkalmazásával)*
- a. Az önkormányzat igyekszik a közösségi közlekedés feltételein javítani a gyakori, munkaidőhöz igazodó helyközi járatokkal, megfelelő akadálymentes várakozók kialakításával.
 - b. A Dunaújváros-Rétszilas-Cece-Vajta-Szekszárd vasútvonal szinten tartásának, fejlesztésének ösztönzése.
 - c. Akadálymentesített középületek és közterületek kialakítása szükséges.
 - d. Az egészséges rekreációs és szabadidős tevékenységek bővítése mindenki számára hozzáférhető sportlétesítményekkel.
 - e. Közbiztonság javítása szükséges a polgárőrség és rendőrség együttes segítségével.
 - f. A közterületek, parkok, települési zöldfelületek folyamatos karbantartása, fejlesztése. A család- és klímabarát zöld környezet megteremtése, családbarát, a fiatalok és az idősek szabadidő eltöltését segítő rekreációs övezetek kialakításával.
 - g. A temetőnél parkoló kialakítása.
 - h. Lakóutcák útburkolatainak megerősítése, szilárd burkolatú utak kialakítása
 - i. A vasútállomás megtartása és fejlesztése.
- g) *A település esztétikusabbá tétele*
- a. A település életében meghatározó, köztulajdonban lévő tárgyi, építészeti, műemléki vagy helyi védettség alatt álló értékek igény szerinti értékmegőrző külső felújítása, fejlesztése szükséges.
 - b. A helyi védelemre érdemes objektumok (építészeti, természeti) felmérése, helyi rendelettel történő levédése javasolt.
 - c. Az intézmények épületeinek (önkormányzat épülete, óvoda, konyha stb) felújítása, fejlesztése szükséges.

- d. A meglévő közterületek rendezettségének fokának, megjelenésének javítása, a falukép, települési arculat fejlesztése: térburkolatok, térvilágítás fejlesztése, kiépítése, minőségi utcabútorok beszerzése, szakszerű utcafásítás stb.
- e. A magánkertek gondozásának, az épületek rendbe tételének ösztönzése szükséges.

Gazdaság

h) munkahely-teremtés, gazdaságfejlesztés, a helyben foglalkoztatottság növelése, jövedelemszerzési lehetőségek megteremtése, tartós munkanélküliség kialakulásának megakadályozása

- a. Gazdasági területek kijelölésével, elsősorban a barnamezős vagy alulhasznosított gazdasági területek újrahasznosításával (a beruházások lehetőleg ne termőföld igénybevételével létesüljenek) helyet kell biztosítani gazdasági vállalkozásoknak, melyből származó bevételéből a település ellátó rendszerének és alap infrastruktúrájának elemei fejleszthetők.
- b. A településen működő, illetve újonnan létesülő munkahelyteremtő beruházások, vállalkozások segítése szükséges.
- c. A gazdasági területeken kialakítható funkcióknál, fejlesztéseknél elsősorban a mezőgazdasági, valamint a nem zavaró gazdasági tevékenységek megtelepedése a cél, amelyek a helyi sajátosságokon alapulnak.
- d. A gazdasági együttműködés fokozása a szomszédos településekkel (termelési és feldolgozási együttműködések, közös kapacitás stb).
- e. A Szabad Vállalkozási Zóna besorolás minél hatékonyabb kihasználásának ösztönzése.
- f. Aktív részvétel Fejér és Tolna megye által kezdeményezett „Mezőföld felzárkóztatásáért” akciótervben.

i) mezőgazdaság fejlesztése

- a. A munkaerő igényes, helyi foglalkozást segítő mezőgazdasági fejlesztések ösztönzése, az agrárfeldolgozóipar fejlesztése támogatandó.
- b. Az öntözéses, termálvízzel fűtött rendszerek és technológiák bevezetésének ösztönzése javasolt.
- c. Belterületi telkek lehetővé teszik a háztáji állattartást, a kiskertek művelését, melyet továbbra is ösztönözni kell.
- d. A mezőgazdasági termények, termékek értékesítésére helyben, vagy a környező településekkel piac létesítése javasolt.
- e. Az időjárástól független, egész évben használható közlekedési utak kiépítésével, a hiányzó infrastruktúra kialakításával a termelési lehetőségeket javítani, segíteni kell.
- f. A termelőket összefogó, érdekeiket a természetben, tárolásban, szállításban és az értékesítésben képviselő és segítő szervezet (szövetkezet) létrehozása javasolt.

j) turizmus fejlesztése

- a. Az önkormányzat által támogatandó a településen megvalósuló turisztikai fejlesztések, a helyi adottságokra alapozott turizmusban rejlő lehetőségek kiaknázása.

- b. A helyi és környékbeli látványosságok közötti, gyalogos és kerékpáros közlekedésre alkalmas utak feltérképezése, jelölése, tanösvények kialakítása.
- c. A falusi turizmusba való bekapcsolódás ösztönzése a településen (szálláshely, program kínálat), a résztvevők segítése, támogatása, lehetőségek (pályázatok stb) bemutatása, ismertetése.
- d. A meglévő programokon túlmenően minőségi programok és szálláshely-kínálat bővítése szükséges.
- e. A kistérség többi településével együtt történő térségi turisztikai program kidolgozása, a többi településsel együttes fellépés szorgalmazása.
- f. A termálfürdő nyújtotta lehetőségek legmagasabb fokú kihasználása. A termálfürdő és környezetét érintő színvonalas fejlesztéseket az önkormányzat ösztönzi és támogatja.
- g. A gazdag történeti értékeket bemutató tájház kialakítása javasolt (elsősorban önkormányzati tulajdonú épületben).
- h. A vízviszatartás, halgazdaság, horgászat, vizes élőhelyek megtartásának figyelembe vételével víztározásra alkalmas terület vizsgálata, kialakítása.
- i. Vajta kapcsolódási pontjainak erősítése a térségben a megvalósuló fejlesztésekhez (pl. a Nemzeti Kastély- és Várprogramban megvalósuló fejlesztések Dégen, Ozorán, Simontornyán), elsősorban a termálfürdő nyújtotta lehetőségek kihasználásával.
- j. Tudatos, szervezett marketing kialakítása: A települést és környékét bemutató kiadványok készítése, illetve az interneten való folyamatos megjelenés biztosítása.

2.2.1. A jövőkép, a településfejlesztési elvek, az átfogó cél és a részcélok kapcsolata

A település prognosztizált jövőképe a településfejlesztési elveken nyugvó átfogó, illetve részcélok megfogalmazásával teljessülhet.

A szubszidiaritás elvét alkalmazva az önkormányzat a jogszabályi előírások által előírt kötelezettségeken, feladatokon túlmenően a helyi közösség életminőségét javító intézkedéseket a lakosság véleményének bevonásával együtt dolgozza ki, valamint hajtja végre. A műszaki jellegű fejlesztések helyi vállalkozások bevonásával több pozitívummal járhat: többek közt munkahely teremtés, a megvalósított fejlesztéshez való kötődés a helyiek körében.

A település közigazgatási határain túlnyúló fejlesztéseknél a térség és a táj adottságait figyelembe kell venni. A településen túlmutató műszaki fejlesztéseknél - pl. kerékpár út, országos közút - már a fejlesztési elképzeléseknél, a településrendezési eszközök készítésénél fontos a térségi szempontok figyelembe vétele, a domborzati adottságok alakulása, a környező települések hasonló jellegű fejlesztési elképzeléseinek az ismerete.

A partnerség elvének a településfejlesztésben folyamatosan jelen kell lennie. Ez az elv a településfejlesztési koncepció készítésekor is érvényesült, a dokumentum elkészítése során több körös egyeztetés zajlott, a helyi társadalom, a főbb gazdasági szereplők illetve a jogszabály által meghatározott szervek bevonásával.

A településfejlesztési koncepcióban szereplő célok, részcélok megvalósulását, a fejlesztési elképzelések aktualizálását évente értékelni szükséges.

2.2.2. A fejlesztési célok értelmezése az egyes településrészekre

Vajta belterület

Oktatás, kultúra, humán infrastruktúra fejlesztése

A belterületen találhatóak a település intézményei, amelyeknél fontos a színvonal szinten tartása, emelése a 2.2. a) pontban megfelelően.

Szociális szolgáltatások fejlesztése

A 2.2 b) pontban felsorolt célok elsősorban Vajta belterületére vonatkoznak.

Alapellátás fejlesztése, egészségügy fejlesztése

A 2.2 c) pontban felsorolt célok elsősorban Vajta belterületére vonatkoznak.

Környezetvédelem, természetvédelem, épített környezet védelme

A 2.2 e) pontban felsorolt célok elsősorban Vajta belterületére vonatkoznak.

A lakosság életkörülményeinek folyamatos javítása

A 2.2 f) pontban felsorolt célok elsősorban Vajta belterületére vonatkoznak.

A település esztétikusabbá tétele

A 2.2 f) pontban felsorolt célok elsősorban Vajta belterületére vonatkoznak.

Turizmus fejlesztése

A 2.2 j) pont belterületet érintő javaslatain kívül a meglévő kihasználatlan épületállomány falusi szálláshelyek létesítését létrehozó fejlesztéseket az önkormányzat ösztönzi.

Fentiekén kívül az üresen álló belterületi telkek hasznosításának ösztönzése (lakó, szolgáltató, idegenforgalmi funkciók).

Termálfürdő környezete

Környezetvédelem, természetvédelem, épített környezet védelme

A településrészen a csapadékvíz elvezető rendszert fel kell újítani, ki kell építeni.

A szennyvíz csatornahálózat megvalósítását a településrészen is ki kell alakítani.

A szelektív hulladékgyűjtést a termálfürdő üzemelése esetén ki kell alakítani.

A lakosság életkörülményeinek fokozatos javítása

A területen működés, bővítés esetén rekreációs és szabadidős tevékenységek biztosítására alkalmas funkciókat kell kialakítani (játszótér, sportpálya stb).

A fürdő üzemeltetése esetén a település lakossága számára is elérhetővé kell tenni a rekreációs, gyógyászati szolgáltatásokat.

Turizmus fejlesztése

A termálfürdő és környezetének fejlesztése és újraindítása a település egyik legfontosabb kitörési pontja, amelynek megvalósítását az önkormányzat ösztönzi és támogatja.

A településrész esztétikusabbá tétele

A tervezett utak kialakításakor a szakszerű fásítást el kell végezni.

Külterület

Mezőgazdaság fejlesztése

A belvív veszélyes területeket javasolt extenzív állattartás céljára hasznosítani.

Az időjárástól független, egész évben használható közlekedési utak kiépítésével a területek művelését segíteni lehet.

A nagytáblás mezőgazdasági művelés esetén is törekedni kell a piaci igényekhez alkalmazkodó, sokszínű növénykultúra kialakítására.

Turizmus fejlesztése

Kerékpárutak kiépítése a külterületen, elsősorban: Sárbogárd – Cece – Vajta kerékpárút bekapcsolása a Duna menti Eurovelo hálózatba.

A természeti értékek bemutatására alapozott ökoturizmus fejlesztése

Horgászatra, vízviszatartásra, halgazdálkodásra alkalmaz vízgazdálkodási területek létesítési lehetőségeinek feltérképezése, megvalósítása, elsősorban Sárvíz csatorna melletti területeken.

Munkahely-teremtés, gazdaságfejlesztés, a helyben foglalkoztatottság növelése, jövedelemszerzési lehetőségek megteremtése, tartós munkanélküliség kialakulásának megakadályozása

Elsősorban a külterületen található meglévő gazdasági területek, mezőgazdasági telephelyek fejlesztése, ismételt bekapcsolása a gazdaság vérkeringésébe az elsődleges fejlesztési cél.

3. KIINDULÓ ADATOK A TOVÁBBI TERVEZÉSI FELADATOKHOZ

3.1. A stratégiához és a településrendezési eszközök készítéséhez szükséges társadalmi, gazdasági és környezeti adatok meghatározása

Társadalmi adatok

Az 1980-as népszámláláskor 1022 fő, 1990-ben 1024 fő, a 2001. népszámláláskor a település lakónépessége 937 fő, 2011-ben 941 fő volt.

A lakosság nemzetiségek szerinti megoszlása: 6 % roma, 1 % német nemzetiségű.

A vidéki települések népességmegtartó képességének javítása az Európai Unió stratégiai elképzelések között kiemelt fontosságú. A munkalehetőségek hiánya az elvándorlás egyik fő okozója.

Országos tendencia a népesség fogyása, a társadalom elöregedése. E tendencia megállítása elsősorban az országos társadalom- és szociálpolitikai intézkedések, illetve az ország gazdasági állapotának a függvénye.

A településen az alapfokú funkciók megtalálhatóak: polgármesteri hivatal, faluház, háziorvosi rendelő, postahivatal, óvoda.

Általános iskola jelenleg nem működik a településen, a gyerekek Nagydorogra, Cecére járnak iskolába.

A szakirányú képzésre, felsőfokú képzésre és felnőtt-oktatásra a környéken Székesfehérváron, Sárbogárdon, Dunaújvárosban, Szekszárdon nyílik lehetőség.

A népesség megoszlása gazdasági aktivitás szerint (2011-es KSH adat alapján)			
Foglalkoztatott	Inaktív kereső	Munkanélküli	Eltartott
315	256	76	294

A település népességmegtartó erejének egyik fő összetevője a munkalehetőségek helyben való biztosítása. Önálló vállalkozásokban, és mezőgazdasági vállalkozásokban is sokan dolgoznak helyben.

Az eljáró, ingázó dolgozók száma jelentős, túlnyomó részük a közelebb lévő városokba – Székesfehérvár, Paks, Dunaújváros - járnak dolgozni, jellemzően a mezőgazdasági és ipari feldolgozó ágazatokba. Ezen kívül az egészségügyben, a közigazgatásban, illetve a szolgáltató szektorban dolgozók száma is jelentős.

Gazdasági adatok

A legnagyobb helyi foglalkoztatók az Önkormányzat és a mezőgazdasági vállalkozások, jellemzőek az önfoglalkoztató mikro- és kisvállalkozások, valamint jelentős az ingázók száma a közeli városokba.

Általánosságban jellemző a vállalkozások alacsony jövedelmezősége, így a tőkefelhalmozás és a fejlesztések nem jelentősek.

Környezeti adatok

Lehatárolás

A település Fejér megyében, a Sárbogárdi kistérség déli határán található, Tolna megyével szomszédosan. A megyeszékhelytől 58 km, Sárbogárdtól 20 km, Pakstól 30 km, Dunaújvárostól 45 km távolságra található.

A település területe a természeti tájak rendszertani felosztása alapján a Mezőföld középtájhoz, ezen belül a Duna Sárvíz köze kistáj csoporthoz tartozó Dél - Mezőföld kistáj része.

Közlekedés

A településen keresztül halad a 63. számú főút, amely a település fő tengelyét képezi. Ezen felül a közlekedéshálózati helyzetét a településtől északi irányban, Cece belterületén áthaladó 61. számú főút is kedvezően befolyásolja.

Fentiek alapján jónak mondható a közútról történő eljutás lehetősége a nagyobb településekre. A település viszonylag jól megközelíthető, átmenő forgalma jelentős.

A települést érinti a Rétszilas - Szekszárd – Bátaszéket érintő vasútvonal, viszont a belterülettől viszonylag nagyobb távolságra található a vasútállomás.

Táji adottságok

A település jellegzetessége az erdőterületek nagy aránya – megközelítően 30 %, valamint a vízfolyások jelenléte. Az erdők a település déli oldalán találhatóak jellemzően. Az elmúlt évszázadokban az ember által használt területek fokozatosan növekedtek. A település nyugati oldalán található Sárvíz és környezeténél figyelhető meg legjobban az emberi beavatkozás. A csatorna kiépítésével a mocsaras területek visszahúzódtak, ahol gyepes területek, szántók alakultak ki. Ennek ellenére napjainkban is találunk a vízfolyásos területeken mocsaras foltokat, legelőket, amely a táj jellegzetes alkotóeleme.

A művi beavatkozás a tájban jellemzően maga a település, valamint a vonalas infrastruktúra elemei (utak, vasút, villanyvezetékek stb). A belterület Vajta közigazgatási területének a 12 %-a, ami alapján elmondható, hogy a természetes környezetre gyakorolt hatás nem jelentős.

A település természeti értékeinek jelentőségét tükrözi, hogy a település közigazgatási területén található Natura2000 hálózathoz tartozó HUDD20040 kóddal Tengelici homokvidék néven jelölt kiemelt jelentőségű természetmegőrzési terület, ökológia folyosó, valamint magterület is. Az Országos Területrendezési Terv, a Megyei Területrendezési Terv Vajtát érintően jelöl tájképvédelmi szempontból kiemelten kezelendő területet.

Művelési ág	Földrészletek száma	Alrészletek száma	Összes alrészlet terület (m ²)
Erdő	53	77	6636899
Gyep (legelő)	54	68	1270273
Gyep (rét)	32	35	232033
kivett	1185	1214	3714341
szántó	326	468	11477783
szőlő	7	7	14176
nádas	12	13	84276

Az erdőterületek és a szántóterületek alkotják a termőterületek jelentős részét a településen, amelyek egyben a település legnagyobb értékeit is jelentik.

Épített környezet

A jelenlegi településszerkezet a településmag, a Zichy kastély és környezetéből, a később kialakult utcákból, a temető és környezetéből, a Rákóczi telepből, valamint a termálfürdő és környezetéből tevődik össze.

A település épületállományának nagy részét a lakóingatlanok teszik ki, amelyek családi házak. Az épületállomány ezenfelül intézmények épületeiből és vállalkozások épületeiből áll, valamint az előbbi funkciókat kiszolgáló épületekből, építményekből.

A népszámlálási adatok alapján Vajtán 338 lakott lakás és 38 nem lakott lakás volt. A lakásokra jutó átlag lakó ennek alapján 2,78, ami a megyei átlag körüli értéket jelenti.

Vajta községtől déli irányban, Medina közigazgatási területén található a radarállomás. A Honvédelmi Minisztérium Hatósági Főosztály 1660/110/6477-1/2016/hho (09. 15.) számú levele alapján az alábbiakat kell figyelembe venni a radarállomás üzemeltetése szempontjából:

„Vajta község teljes közigazgatási területén a Honvédelmi Minisztérium hatósági szervezete a honvédelmi rendeltetésű radaroktól való távolság függvényében, engedélyezési eljárás keretében, mint szakhatóság egyedileg vizsgálja a 20 méternél magasabb építmények megvalósíthatóságának feltételeit.”

3.2. A meghatározott területigényes elemek alapján, javaslat a műszaki infrastruktúra fő elemeinek térbeli rendjére és a terület-felhasználásra irányuló településszerkezeti változtatásokra

63. számú főút belterületet elkerülő nyomvonala

A település belterületét keleti irányból elkerülő tervezett nyomvonalat a 2005-ben készített településszerkezeti terv, valamint Fejér Megye Területrendezési tervének szerkezeti tervlapja is tartalmazza. Ezt a nyomvonalat a településszerkezeti tervben továbbra is szerepeltetni szükséges.

Vajta - Németkér út nyomvonala

Vajtát Németkérral összekötő út tervezett nyomvonalát a 2005-ben készített településszerkezeti terv tartalmazza. Az út kiépítésével a két település jobb megközelíthetőségén kívül Vajta irányából Németkéren keresztül Paks is könnyen elérhetővé válna, amely a térség legnagyobb munkaerő – foglalkoztatója.

Az út gyűjtő útként, térségi jelentőségű elemként való szerepeltetéséhez Fejér Megye Területrendezési Tervének is tartalmaznia kell a nyomvonalat. Ez a nyomvonal szerepeltetés

egy esetleges területrendezési terv módosításnál, felülvizsgálatnál lehetséges, amikor valós igényként be kell jelenteni a szerepeltetését. Ez után a nyomvonal szerepeltetése szükséges a településrendezési eszközökben is.

Kerékpárút kiépítése

A Sárbogárd – Cece – Vajta kerékpárút (kiviteli terve elkészült) bekapcsolása a Duna menti Eurovelo hálózatba. A tervezett kerékpárutat a településszerkezeti terven is jelölni kell.

Zöldterület kialakítása

Közkert, közpark kialakítása elsősorban a Puskin utca területén indokolt, útterület megtartásával, kialakításával.

Az Ady E., Dózsa Gy. utcák csatlakozásánál szintén javasolt a közlekedési területek, zöldterület kialakítása, rendezése.

Gazdasági területek kijelölése

A meglévő mezőgazdasági, gazdasági telephelyek mellett gazdasági területek kijelölése javasolt, elsősorban a vasúttól keleti, a Pálfára vezető úttól déli irányban.

Piac létesítése

Piac létesítése elsősorban a település belterületén javasolt. A funkció számára a településrendezési eszközökben területet javasolt biztosítani.

Termálfürdő kialakítása, bővítése

A termálfürdő fejlesztése, bővítése miatt a 63. számú főút nyugati oldalán a 2005-ben készített rendezési terv szerepeltetett különleges területeket, üdülőterületeket, kiszolgáló utakat. Ezek szerepeltetése továbbra is indokolt a településszerkezeti tervben, tekintettel arra, hogy a fürdő újbóli üzembe helyezése és fejlesztése a település fő céljai között szerepel.

3.3. Az örökségi értékek és a védettség bemutatása, javaslatok az örökség védelmére és az örökségi érték alapú, fenntartható fejlesztésére

A településen három műemléki védettségű épület található: a volt Zichy kastély és park, a volt Zichy-Wenckheim kastély épületegyüttese, valamint a római katolikus templom.

A volt Zichy kastély épülete a település déli részén található. Az épület Golgota Teológiai Főiskolaként és Konferenciaközpontként működik 2002-től. Az épületet felújították, funkcióval látták el. A műemléket folyamatosan karbantartják. Az épület és parkja a település legmeghatározóbb épített örökségi eleme.

A Zichy-Wenckheim kastély épületegyüttese a volt kastély épületéből, a kastélyt kiszolgáló melléképületekből és a víztoronyból áll. Az épületek a Szabadság tér nyugati oldalán, a településközpontban találhatóak, a tér lehangsúlyosabb elemeit képezik. A kastély épületében jelenleg óvoda működik, a melléképületeket raktárként, valamint napközi konyhaként hasznosítják, de az épületeket jobban is lehetne hasznosítani. Az épületegyüttes fő funkciójaként az önkormányzat idősek otthonát képzeli el, amely megfelelő kialakítás esetén az épületek külső megjelenésére, állagukra is pozitív hatással lenne.

A római katolikus templom a településközpontban található. Az épület telke a Petőfi S. utca és az Ady E. utca között húzódik, a templom fő homlokzata a Petőfi S. utcára néz. A településen másik templom nem található. A templom jó műszaki állapotban van, telke parkosított.

A műemlékekhez műemléki környezet tartozik, amely biztosítja a műemlékek közvetlen környezetének oly módon történő kialakítását, hogy a tervezett építkezések ne rontsák a műemlékek látványát.

Ezen kívül a helyi jelentőségű épített környezet jelenti a védett, védelemre érdemes épített környezetet. A településen elszórtan találhatóak még népi lakóépületek, amelyeket általában a telek egyik oldalhatárára, vagy ahhoz közel építettek, utcára merőleges nyeregteretűvel.

Vajta műemlékei és a műemlékekhez tartozó műemléki környezetek:

Törzsszám	Azonosító	Cím	Megnevezés	Hrsz
11409	12176	Petőfi S. u. 20.	Római katolikus templom	540/2
11409	13823		Műemléki környezet – római katolikus templom	541, 538, 542, 540/1, 539, 537
11566	13911	Szabadság tér 14.	Zichy-Wenckheim – kastély együttese (kastély épület, gazdasági melléképületek, történeti kert, víztorony)	739/2, 740/1, 740/2, 741
11566	18616		Műemléki környezet - Zichy-Wenckheim-kastély együttes	554, 555/1, 555/2, 556, 557, 558, 559/1, 559/2, 560/1, 560/2, 560/3, 560/4, 560/5, 561/1, 561/2, 561/3, 738, 742, 743, 744, 745, 746, 747, 748, 750
1691	3946	Petőfi S. u.	Zichy-kastély	
1691	22349		Műemléki környezet - Zichy- kastély	0169/2, 0169/1, 0170, 563, 457, 444, 0191/1, 0168, 0167/2, 0194, 564/4, 564/5, 561/1

A műemlékeket érintő átalakítások, felújítások esetén az országos előírásokat kell figyelembe venni. A szakmai felügyeletet az illetékes örökségvédelmi hivatal biztosítja.

A helyi szinten védelemre érdemes objektumok esetében az értékek megőrzése, helyre- vagy visszaállítása a települési főépítész szakmai felügyelete mellett történik. A helyi védelem alá tartozó épületekre vonatkozó külön előírásokat a helyi rendeletben kell meghatározni. A helyi védelemre javasolt építményeket az Örökségvédelmi hatástanulmány tartalmazza, amely alapján 7 db helyi védelemre javasolt építmény található a településen.

Az örökségi értékek (műemlékek, helyi védettségek) fenntarthatósága szempontjából fontos a megfelelő funkció megtalálása, az épületek folyamatos használatának biztosítása. A kihasználatlan épületeknek olyan funkciókat kell találni, amelynek során az építészeti értékek nem sérülnek.

Az építészeti értékes épületek, építmények felújítását, jó karbantartását a kötelező előírások mellett az önkormányzatnak ösztönöznie és támogatnia kell lehetőségeihez mérten. Az önkormányzatnak a pályázati lehetőségekre a tulajdonosok figyelmét fel kell hívnia, azokon való részvételhez szakmai, tárgyi eszközöket biztosítani javasolt.

A lokálpatriotizmus erősítését segíti ezen értékek honlapon történő közzétevése, ismertetése, valamint helyben történő kitáblázása.

A régészeti értékek szempontjából a bemutathatóság és a fenntarthatóság más elvek alapján értelmezendő. Vajta község területén lévő nyilvántartott régészeti lelőhelyek száma jelentős (az örökségvédelmi hivatal adatszolgáltatás alapján 7 db).

Vajta település nyilvántartott régészeti lelőhelyeinek listája:

1. Nyilaki dűlő I., azonosító: 79685
Hrsz: 073/42, 073/41
2. Nyilaki dűlő II., azonosító: 79687
Hrsz: 073/42, 073/41
3. Vízmű mellett, azonosító: 79689
Hrsz: 0119/8
4. Téglaházi dűlő I., azonosító: 79691
Hrsz: 022/4, 021/1
5. Téglaházi dűlő II., azonosító: 79693
Hrsz: 022/4, 021/1
6. Vajta II., azonosító: 79695
Hrsz: 025, 024, 021/1
7. Cece – Papdomb (Vajta közigazgatási területére is átnyúlik) azonosító: 21768
Hrsz: 093/2

4. HA STRATÉGIA NEM KÉSZÜL, A MEGVALÓSÍTÁS ESZKÖZEI ÉS AZOK NYOMONKÖVETÉSE

4.1. A koncepció megvalósítását szolgáló eszköz- és intézményrendszer

A fejlesztési célok megvalósítását segítő, jelentős beruházással nem járó önkormányzati beavatkozások:

- településrendezési eszközök elkészítése, a koncepcióban szereplő célokhoz szükséges műszaki tartalmak szerepeltetése;
- befektetők keresése a gazdasági célok eléréséhez;
- a település "reklámozása" a falusi turizmus fejlesztése érdekében;
- szomszédos, valamint környező önkormányzatokkal való szoros együttműködés, közös kitorési pontok keresése;
- Helyi adókedvezmények, építési kedv növelése a magántőke helyben tartása, illetve bevonása, valamint a népesség megtartása érdekében;

A fejlesztési célok megvalósításához szükséges lehetséges források:

- Európai Unió források (pályázatok, támogatások);
- állami források (normatív hozzájárulások, kiegészítő támogatási rendszerek, állami pályázatok);
- önkormányzat bevételei.

Vajta önkormányzat gazdasági lehetőségei behatároltak, ezért kiemelt szerep jut az Európai Unió, illetve állami forráslehetőségek elnyerésének. Emiatt a naprakész pályázatkövetés, pályázatok készítése az önkormányzat fontos feladatává kell válnia. Konkrét és valóban hasznos projektek esetében a megkívánt saját erőt elő kell teremteni.

4.2. Javaslat a koncepció és a változások nyomon követésére, a felülvizsgálat rendjére

A változások nyomon követésére és szükség szerinti felülvizsgálata évente a képviselő-testület munkaterve szerint kerül sor.

A célok megvalósításához szükséges intézkedések folyamatos nyomon követése szükséges, amelyre tématerületenként felelősöket javasolt kinevezni.